

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Dato: 06.05.2013

Vår ref.:
Deres ref.:

Saksbehandler: Tone Åker
64049303, tone.aker@hioa.no

Høringsuttalelse – levekår og tiltak for mennesker med utviklingshemming

Høgskolen i Oslo og Akershus, Institutt for Atferdsvitenskap, bachelor i vernepleie viser til høringsbrev fra Barne- likestillings og inkluderingsdepartementet av 22. mars 2013, der departementet ber om en uttalelse om notatet som skal danne grunnlag for en stortingsmelding om levekår for mennesker med utviklingshemming.

Notatet bygger på rapporten om levekår for mennesker med utviklingshemming, publisert av BUFDIR 2013, «Slik har jeg det i dag». Denne rapporten gir et godt utgangspunkt for høringsnotatet. Mye av informasjonen i rapport og notat er sammenfallende, og gir etter vår mening et ganske godt bilde av dagens situasjon. Det er allikevel noen forhold vi vil påpeke, som vi mener notatet beskriver på en mangelfull måte.

Familie og pårørende:

Det er godt dokumentert at å ha barn med nedsatt funksjonsevne og utviklingshemming er svært krevende for familien og pårørende. Det er iverksatt en rekke tiltak de senere årene som skal bøte på denne belastningen slik at familie og pårørende kan få nødvendig bistand. Dette beskrives godt i rapporten «Slik har jeg det i dag». Samme sentrale tema bør også vies oppmerksomhet i notatet. I dag er det en selvfølge at barn som har nedsatt funksjonsevne skal vokse opp hjemme i familien. Dette er et resultat av ansvarsreformen, og i dag er det bred enighet om at dette er det beste både for barna og familiene. Todelingen av omsorgsoppgaver mellom det offentlige og familien har allikevel en bakside, og er en utfordring som familier med omsorg for barn med nedsatt funksjonsevne opplever som svært krevende. Denne tematikken er ikke belyst i notatet, noe vi mener er svært uheldig.

Arbeid og dagtilbud:

Notatet viser at andelen utviklingshemmede som ikke har noen dagaktivitet øker. Vi vet at særlig mennesker med utviklingshemming har utfordringer med å nyttiggjøre seg de tiltak som finnes i dag, og de har behov for tilrettelagt dagsenteraktivitet. I dag er det opp til den enkelte kommune å etablere og organisere slike tiltak. Notatet gir et mangelfullt bilde av hvordan dagsenteraktivitet for de aller svakeste fungerer i dag. Erfaringer viser at det er mange som mangler slike kommunale tilrettelagte tilbud, og denne brukergruppen tilbringer all sin tid i eget hjem.

Utviklingshemming og aldring:

Forskning har vist at personer med utviklingshemming lever lenger i dag enn tidligere. Dette skaper nye utfordringer i forhold til å kunne yte gode og relevante tjenester til denne gruppen. Dette emnet mener vi er mangelfullt beskrevet i notatet og bør vies større oppmerksomhet. Det er behov for økt kunnskap på dette området i årene fremover.

Utviklingshemmede med innvandrer bakgrunn:

Det er ingen sikker kunnskap om forekomst av utviklingshemming generelt i innvandrerbefolkningen, men vi kjenner til at familier med innvandrerbakgrunn har utfordringer i møte med hjelpeapparatet. Pasienter og brukere med innvandrerbakgrunn skal ha likeverdige tjenester som befolkningen for øvrig, og også her er det behov for kunnskapsutvikling. For å lykkes her er det behov bedre og styrket tolketjeneste. Videre har foreldre med innvandrerbakgrunn økt behov for informasjon om aktuelle helse- og omsorgstjenester, samt hvilke rettigheter de har når det gjelder individuell opplæring med sikte på best mulig mestring. På dette området foreligger det nyere forskning og kunnskap, og dette bør gjenspeiles i notatet.

Vi ser frem til en stortingsmelding som vil gi et bilde av dagens situasjon for mennesker med utviklingshemming. Vi har forventninger til at meldingen skal ha et sterkt fokus på inkludering, samt at den skal gi en konkret beskrivelse av kompetansebehovet i tjenestene. Videre bør en slik melding angi en klar retning for hvordan de enkelte kommuner skal tilrettelegge og organisere tjenestene til mennesker med utviklingshemming.

Vennlig hilsen

Karen Engeland
Studieleder

Tone Åker
Fagkoordinator